

Лекція. Ресурсне забезпечення волонтерських програм

План

1. Аналіз ресурсів, потрібних для реалізації волонтерської програми.
2. Розробка бюджету волонтерської програми.

1. До ресурсів волонтерської програми відноситься все, що може бути використано для залучення волонтерів, забезпечення їхньої діяльності.

Лауфер А. виділяє такі *різновиди ресурсів*:

- 1) стратегічні ресурси – засоби добування програмних ресурсів; Йдеться про політичний вплив, імідж, юридичний статус організації/програми;
- 2) людські ресурси – професіоналізм працівників організації/програми, сукупність їх особистісних якостей, рівень згуртованості та довіри;
- 3) програмні ресурси:
 - а) матеріально-технічні (приміщення, спеціальне устаткування, офісна техніка, транспорт та ін.);
 - б) інформаційні (доступ до інформаційних мереж, реклама ЗМІ, офіційні відомості, соціальна статистика, прогнози, документів, банки даних, архіви, мапи та ін.);
 - в) нормативно-методичні (нормативно-правова база діяльності, внутрішні документи, регламенти організації, інструкції з техніки безпеки, методичні рекомендації та ін.);
 - г) фінансові (кошти для компенсації витрат волонтера (проїзд, проживання, харчування, спеціальний одяг та ін.).

Рекомендується заздалегідь визначити ресурси потрібні для:

- 1) створення робочого місця для волонтера (робочої зони);
- 2) забезпечення волонтерів спецодягом, знаряддями праці (від лопат до комп'ютерів, спеціальних програм та ін.), витратними матеріалами (канцтовари, папір та ін.);
- 3) супроводу діяльності волонтера (технічного, інформаційного та ін.)
- 4) компенсації витрат волонтера (проїзд, проживання, харчування, зв'язок, щеплення та ін.);
- 5) відзначення волонтерів (грамоти, футболки, сумки та ін.);
- 6) проведення освітньо-комунікативних заходів (тренінгів, консультацій, зустрічей та ін. (наприклад, роздатковий матеріал, книги, буклети, обладнання для «мотузкових тренінгів» та ін.).

Особливу увагу варто звернути на порядок використання волонтерами обладнання організації:

- 1) відповідний перелік техніки;
- 2) часові рамки;
- 3) хто контролює від організації;

- 4) умови використання (наприклад, норми друку, тривалості міжміських розмов та ін.);
- 5) можливість впровадження диференційованого підходу (чим більше годин відпрацює волонтер, тим більший доступ до обладнання організації він отримує).

2. Бюджет – план розподілу витрат, потрібних для досягнення мети та вирішення завдань волонтерської програми.

Функції бюджетування:

- 1) визначення, чи достатньо грошей на здійснення програми, і чи використовуються наявні гроші найкращим чином;
- 2) створення основи для пошуку фінансування;
- 3) порівняння реальних витрат з витратами, запланованими в бюджеті. Поганий або незрозумілий ускладнює відстеження реалізації програми. У той же час, бюджет не є абсолютно жорстко зафіксованим, його можна коригувати вже після початку програми;
- 4) оцінка результативності програми.

Бюджет програми включають в себе витрати:

- понесені тільки під час її реалізації;
- такі, що відповідають вимогам чинного законодавства;
- які є обґрунтованими, виправданими та відповідають вимогам раціонального управління фінансами, зокрема щодо економічності та ефективності.

Всі витрати на розробку волонтерської програми/проекту (наприклад, переклад на англійську мову, підтримка з боку зовнішніх експертів у розробці, додатковий аналіз або технічна документація) не можуть бути включені в бюджет, якщо вони мали місце до підписання грантового контракту.

Різновиди витрат:

За характером:

- 1) прямі витрати – ті, які можуть легко бути співвіднесені з конкретним проектом або діями, безпосередні витрати на реалізацію програми і фінансування заходів, необхідних для досягнення заявлених цілей;
- 2) непрямі (ще «адміністративні») витрати – це витрати, які не можуть бути чітко і однозначно виділені і віднесені до програми, проте необхідні для його реалізації. Непрямі витрати не обов'язково дорівнюють накладними (операційним) витратам програми.

За формою:

- 1) внески в натуральній формі (in-kind contribution) виражені в грошовому еквіваленті;
- 2) внески в грошовій формі.

За джерелом:

1) власні внески – вимога у більшості грантових конкурсів. Часто як власний внесок показують саме внесок у натуральній формі, оскільки організація може не мати у своєму розпорядженні адекватні фінансові ресурси для проектної діяльності. Проте слід уважно звертатися з умовами конкурсів - донор може не приймати (не зараховувати) внесок в натуральній формі як власний внесок.

2) залучені внески (фандрайзинг/краудфандинг)

Рекомендації для розробки бюджету:

1) форма бюджету залежить від джерела фінансування;

2) деякі донори або краудфандингові платформи допускають бюджет у «вільній» формі, але як правило заявникам пропонується певний шаблон;

3) бюджет зазвичай роблять в Microsoft Excel;

4) написання бюджету починається не з цифр, а з цілей і планів програми:

- які цілі ми намагаємося досягти?
- які дії будуть спрямовані на досягнення цих цілей?
- які ресурси будуть необхідні для цих дій?
- яка вартість цих ресурсів?
- з яких грошей вони будуть фінансуватися?
- які очікувані джерела фінансування?

5) для точного розрахунку необхідних ресурсів можна використовувати різні таблиці, де вказати:

а) кожен дію з вашого плану;

б) виділити достатню кількість рядків і ввести всі необхідні для кожної з цих дій ресурси (товари, послуги, роботи):

в) визначити одиниці виміру (в чому рахувати витрати: в днях, в метрах, в штуках, на людину, тощо);

г) кількість необхідних одиниць (наприклад, 3 дні, 28 метрів, на 15 осіб);

д) правильно визначити вартість однієї одиниці - для правильного підрахунку важливо вказувати вартість цілої одиниці;

є) підрахувати загальну вартість ресурсу (шляхом множення кількості на вартість);

ж) у таблицях типу ех1 бажано використовувати формули для автоматичного підрахунку.

Практичне завдання

Визначить одиницю виміру для розрахунку витрат за такими статтями бюджету:

- 1) розміщення реклами волонтерської програми у ЗМІ;
- 2) витрати на транспортну доставку волонтерів до місця їх роботи;
- 3) витрати на оплату праці тренерів, запрошених для проведення підготовчих занять із волонтерами;
- 4) компенсація витрат волонтерів на мобільний зв'язок.